

Kai Stam

ADVISEUR SMART CITY / CITY COORDINATOR SHAREPAIR
Gemeente Apeldoorn

“MENSEN WORDEN BLIJ VAN SPULLEN DIE GEREPAREERD ZIJN”

In Kai's eerste baan lag de focus op sales, cijfers en het promoten van het toerisme: zoveel mogelijk vakanties tegen een laagst mogelijk prijs verkopen. Tijdens zijn eigen reizen ontmoette hij veel mensen uit andere culturen en begon hij zichzelf af te vragen wat mensen nou eigenlijk gelukkig maakt. “Ik ontdekte dat geluk niet in materiële dingen zit.” Hij zag bijvoorbeeld in Peru en Tanzania hoe mensen op elke hoek van de straat samen spullen repareerden. Hoe blij zij werden van elkaar helpen, samen iets maken en hoe belangrijk het is dat mensen voor elkaar klaar staan. Dat zijn de dingen die ons echt gelukkig maken, beseft Kai. Met ShaRepair zien we dat ook mensen in Nederland blij worden van repareren en hergebruik van spullen. Het geeft hen een zinvol gevoel en zonder dat ze het soms weten dragen ze bij aan de circulaire economie. Kai vindt het fantastisch dat hij met het ShaRepair project impact kan maken.

Waarom hebben jullie specifiek voor consumentenelektronica gekozen?

Elektronisch afval groeit in de hele wereld schrikbarend snel en daar willen wij als gemeente wat aan doen. Hoewel de meeste mensen al lang uit de media hebben opgepikt dat ze bewuster met hun spullen om moeten gaan, blijkt uit [onderzoek](#) dat de Nederlander bovengemiddeld veel elektronisch afval weggooit: 21,6 kilo per persoon. We weten ook dat consumenten over het algemeen een apparaat dat stuk is best willen repareren. Toch doen we dit uiteindelijk meestal niet. Er is een kloof tussen intentie en ons feitelijke gedrag. Met het ShaRepair kunnen wij hen daarbij helpen.

In Apeldoorn waren we al betrokken bij de [E-novation Hub](#), de eerste fysieke elektronica hub van Nederland. Dit initiatief heeft als doel minimaal 10% van het ingezamelde elektronische en elektrische afval in de [Cleantech Regio](#), hoogwaardiger in te zetten. In de E-novation hub wordt kennis en ervaring opgedaan met het veilig testen, repareren en certificeren van (onderdelen) van E-waste. De focus ligt op vier verschillende stromen e-waste: industriële producten, wit- & bruingoed, CV-ketels en consumenten-elektronica. Binnen deze productstromen doen we onderzoek naar wat er precies wordt aangeleverd, welke mogelijkheden er zijn om de apparaten te repareren en waar de producten een tweede leven kunnen krijgen.

“We weten ook dat consumenten over het algemeen een apparaat dat stuk is best willen repareren.”

De E-novation Hub focust op het bedrijfsleven, maar we deden nog niets aan consumentenelektronica. Met ShaRepair willen we juist bij die doelgroep impact realiseren en beweging op gang brengen om elektronische producten en grondstoffen maximaal te hergebruiken en waardevernietiging te minimaliseren.

Niet iedereen wil of kan zijn spullen repareren. Hoe neem je inwoners mee?

Dat doen we door repareren en hergebruik zo laagdrempelig mogelijk te maken. We laten mensen zien waar en door wie ze hun elektronische spullen kunnen laten maken en we geven ze kennis en tools om zelf meer te repareren. Hiervoor hebben we digitale tools ontwikkeld die reparatie stimuleren en toegankelijker maken. Ook hebben we de samenwerking opgezocht met lokale partijen, zoals [Foenix](#), de Apeldoornse kringloop. Komend jaar gaan we o.a. bij Foenix repair events en bijeenkomsten organiseren zodat we samen met onze inwoners de reparatie-revolutie starten. We zetten in het bijzonder ook in op de jongere generatie. Zo kunnen basisscholen meedoen met de [e-waste race](#), een wedstrijd tussen scholen in de gemeente om zoveel mogelijk elektronisch afval bij mensen uit de buurt op te halen. Zo maakt de E-waste Race het verzamelen van elektronisch afval leuk, leerzaam en gemakkelijk. Uit onderzoek van de Technische Universiteit Eindhoven is gebleken dat de E-waste Race zorgt voor een positieve gedragsverandering en meer bewustwording bij leerlingen, hun ouders en leerkrachten ten aanzien van het recyclen van elektronisch afval.

Wat voor digitale tools hebben jullie gemaakt die het de consument makkelijker maken te repareren?

De eerste tool die we hebben ontwikkeld is [Repair Connects](#). Deze website koppelt kapotte apparaten aan reparateurs. Dat gaat super eenvoudig: Je kiest eerst een locatie waar je jouw defecte apparaat wil laten herstellen. Dat is bijvoorbeeld een

“We laten mensen zien waar en door wie ze hun elektronische spullen kunnen laten maken en we geven ze kennis en tools om zelf meer te repareren.”

repaircafé. Daarna vul je de gegevens in van jouw defecte apparaat. Tot slot word je gekoppeld aan een vrijwillige reparateur die jouw apparaat kan fixen. In een korte periode hebben zich al 208 vrijwillige reparateurs (verbonden aan repaircafés) aangemeld en zijn er 677 apparaten gerepareerd. En dit is pas het begin. Ook consumenten krijgen toegang tot steeds betere informatie over hoe ze hun product kunnen repareren.

Om steeds beter te leren hoe apparaten gerepareerd kunnen worden, loggen de reparateurs hun werkzaamheden. Dat is het bijhouden van informatie. Zoals welke apparaten vaak gerepareerd worden, welke onderdelen veel vervangen moeten worden of welke technieken veel gebruikt worden. Zo komen we te weten welke producten niet goed te repareren zijn of naar welke onderdelen veel vraag is. Het zou mooi zijn als in de toekomst producenten hierop aangesproken kunnen

worden en er bijvoorbeeld vanuit de EU meer productie-eisen komen voor kwaliteit en herstelbaarheid.

Jullie willen dat alle inwoners van Apeldoorn twee keer nadenken voordat ze producten afdanken. Hoe ga je dat bereiken?

Dit voorjaar lanceren wij ons city platform 'Heel Apeldoorn Repareert'. Het is een bottom-up platform om repareren op de kaart te zetten. De consument staat centraal door bijvoorbeeld persoonlijke reparatieverhalen te delen en reparatiehelden een podium te bieden. Ook kan je hier zien hoeveel CO2 je als consument bespaart met het repareren van je apparaat. Er zit ook een wedstrijdelement in: je kunt zien hoe goed alle inwoners van Apeldoorn het gezamenlijk doen in vergelijking met de andere verbonden steden aan het ShaRepair project. Met het city platform en de tools ontstaat er een heel netwerk van

“Dit najaar lanceren wij ons city platform ‘Heel Apeldoorn Repareert’.”

consumenten, repair cafés, gemeenten en commerciële partijen met als gemeenschappelijk doel: elektronisch afval verminderen en mensen verbinden. Het is mijn persoonlijke wens dat je in de toekomst naast elektronica ook terecht kan voor het repareren van kleren, meubelen of fietsen, maar hier hebben we nog geen besluit over gemaakt.

Consumenten moeten dit platform wel kunnen vinden. Hoe pak je de marketing aan?

Je kunt natuurlijk met de beste bedoelingen iets moois proberen neer te zetten maar als het niet bij onze inwoners terecht komt, schieten we ons doel voorbij. We gaan voor de lancering van ‘Heel Apeldoorn Repareert’ een marketingcampagne opzetten. Daarnaast zetten we zoveel mogelijk verschillende communicatiekanalen in, onze eigen social media, website en nieuwsbrieven, maar ook die van alle betrokken partners.

Het klinkt als een groot project. Hoe financieren jullie dit?

Wij doen dit met een Europese subsidie van [Interreg NWE](#). Wij zijn aangehaakt bij het internationale Europese Interreg Noord-West Europa project [ShaRepair](#). Wij zijn op zoek gegaan naar financieringen die bij onze ambities paste. Het project levert niet enkel financiële middelen op (4,7 miljoen Europese co-funding), maar ook internationale samenwerkingspartners zoals gemeenten, softwareontwikkelaars en universiteiten, waar wij veel van leren. Daarnaast proberen we

ook zoveel als mogelijk onze lokale partners te koppelen aan het project zodat het voor hen toegevoegde waarde heeft. Bij Sharepair zijn ook enkele organisatie aangesloten zoals het Belgische [Repair & Share](#). Zij pleiten voor het ‘recht op repareren’ en richten zich op de politiek, fabrikanten en winkeliers. Ze lobbyen voor structurele verandering in de kwaliteit en herstelbaarheid van producten.

De internationale samenwerking is enorm inspirerend. Alle partners hebben hetzelfde doel voor ogen, maar de aanvliegroute kan verschillen per partner. Het geeft ons de kans om te pionieren. ●

 Apeldoorn

platforms

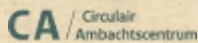
Servicepunt Circulair

Op de site servicepunt-circulair.nl geven de Natuur en Milieufederaties tips voor wat inwoners van jouw gemeente zelf kunnen doen aan circulaire economie.

Circulair Ambachtscentrum

In circulaire ambachtscentra staat producthergebruik en reparatie centraal. Gemeenten bereiken inwoners door bijvoorbeeld een kringloopwinkel, een reparatiewerkplaats, de milieustraat en een onderwijsinstelling met elkaar te verbinden.

handvatten

NVRD en BKN

Handreiking 'Samenwerking gemeente en kringloop'

Wat voor samenwerking is er mogelijk tussen kringloop en gemeente? Hoe werk je aan een goede relatie? En wat kan er in contracten staan? De antwoorden op deze vragen vind je in dit rapport.

CE Delft

Top 10 milieubelasting van de gemiddelde consument

Deze berekeningen laten zien waarmee de Nederlandse consument het milieu het meest belast.

Milieu Centraal

Week zonder afval

Milieu Centraal maakt het met hun handige toolkit heel makkelijk voor gemeenten en provincies om mee te doen met de Week zonder Afval.

Circulair Handboek

In de podcastserie Circulair Handboek hoor je hoe de consument kan leven met minder afval en grondstoffen en energie kan besparen.

E-waste race

De E-waste Race is een wedstrijd tussen scholen om zoveel mogelijk elektronisch afval bij mensen uit de buurt op te halen. Voor gemeenten een eenvoudige manier om inwoners mee te nemen in het verminderen van elektronisch afval

Samen tegen voedselverspilling

De stichting Samen Tegen Voedselverspilling vormt dé beweging van bedrijven en publieke organisaties die hun krachten bundelen voor een gezamenlijk doel: samen voedselverspilling met de helft verminderen vóór 2030.

Doet jouw gemeente al mee?

inspiratie

Gemeente Wageningen

Wageningen Duurzaam

De online community voor duurzaam Wageningen met als doel een klimaatneutrale gemeente te worden. Hier neemt de gemeente inwoners mee in duurzaam wonen, werken, eten en winkelen.

Think Big Act Now

De verborgen impact van de consument

Onderzoeker Babette Porcelijn laat in 'De Verborgene' Impact zien welke negatieve impact de consument dagelijks maakt en hoe je die heel effectief kan gaan verduurzamen.

Duurzaam Ondernemen

Je zult je claim op duurzaamheid moeten waarmaken

Consumenten verlangen in toenemende mate van bedrijven dat ze een positieve bijdrage leveren aan de oplossing van maatschappelijke vraagstukken. Bart Bruggenwirth van B-Open vertelt je hoe je dit moet aanpakken.

52 Weken Duurzaam

52 Weken Duurzaam nodigt consumenten uit om hun eigen leven stap voor stap duurzamer te maken door een jaar lang iedere week een kleine verrassende en duurzame stap te zetten.

Bureau Burgerberaad

Bureau Burgerberaad bestaat uit een groep burgers die zich inzetten om inwoners veel meer te betrekken bij het bedenken van oplossingen voor de klimaatcrisis.

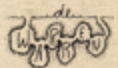
Ecodorp Boekel

Ecodorp Boekel bouwt aan een sociaal, economisch en ecologisch duurzame wijk in Brabant.

De Warren

Het gebouw met 36 woningen dat de wooncoöperatie De Warren ontwikkelt is klimaatadaptief, circulair, energiepositief, rainproof en klimaatbestendig!

Consuminderhuis Parkstad

Consuminderhuizen helpen mensen om meer te doen met minder. Armoedebestrijding en duurzaam leven komen hier samen.

Herenboeren

Herenboeren ondersteunt burgers bij de ontwikkeling van natuurgedreven coöperatieve Herenboerderijen als een groeiend alternatief voor het huidige voedselsysteem.

